

22 2126

**Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2019 (průběžný projekt, doba ukončení řešení k 31. 12. 2020) – zakázka č. 2126**

**Název projektu:**

**Dopad tvořivé dramatiky na rozvoj tvořivosti dětí v mateřských školách**

**Specifikace řešitelského týmu**

Odpovědný řešitel

**PaedDr. Vladimíra Hornáčková, Ph.D.**

Ústav primární a preprimární edukace, PdF UHK

Studentka navazujícího magisterského studia na PdF UHK: 2. ročníku oboru Pedagogika předškolního věku v 2. roce SV:

**Zuzana Nozarová, ID: P18K0400**

Číslo účtu: 118 100 50 15/3030

**Celková částka přidělené dotace: 70 400,- Kč**

**Stručný popis postupu při řešení projektu**

Projekt specifického výzkumu byl zaměřený na dopad tvořivé dramatiky na rozvoj tvořivosti u dětí ve vybraných mateřských školách prostřednictvím případových studií. V minulosti bylo dané téma výzkumného šetření zpracovávané se zaměřením na děti a učitele celoplošně. Završením zkoumané problematiky bylo tedy prostřednictvím případových studií na vybraných mateřských školách uplatnit výzkumné nástroje - pozorování, rozhovor, analýzu dokumentů a standardizovaný test tvořivého myšlení se statistickým zpracování dat. Získal se hlubší vhled do problematiky předškolního vzdělávání, ve kterém se uplatňuje tvořivá dramatika v edukaci. Výzkumné šetření prostřednictvím případových studií přineslo důležité výsledky s náhledy do uplatňování výzkumných metod, jako byly rozhovory, pozorování se záznamem využívaných metod a technik tvořivé dramatiky a výsledky z Torranceho testu tvořivého myšlení s komparací výsledků v měřitelných ukazatelích jako je fluence, flexibilita, originalita a elaborace mezi případovými studii.

Závěrem zkoumání uváděné problematiky výzkum poukázal na velké rozdíly ve výsledcích, podrobně popsal a upozornil společné znaky, které vedou k efektivnějšímu rozvoji tvořivého myšlení u dětí.

SV v roce 2019 a následně v roce 2020 přinesl nová poznání a hlubší proniknutí do předškolního vzdělávání v mateřských školách, ve kterém se uplatňuje tvořivá dramatika. Prostřednictvím případových studií se zjistila úroveň rozvoje tvořivosti u dětí předškolního věku a výsledky se vzájemně komparovaly.

Specifický výzkum č. 2126 navazoval na realizovaný projekt v roce 2018 a 2017, ve kterém se zjišťovala tvořivost učitelů a dětí v mateřských školách celoplošně v ČR, kteří v porovnání aplikují a neaplikují tvořivou dramatiku v edukaci.

**Výzkumný cíl:**

Cílem výzkumu bylo pomocí případových studií zjistit, popsat a komparovat úroveň rozvoje tvořivého myšlení u dětí ve vybraných mateřských školách a analyzovat vliv využívání tvořivé dramatiky na úroveň tvořivosti. **Specifikace cílů:**

1. Odhalit principy, postupy a metody předškolní edukace se zaměřením na tvořivou dramatiku, které mohou mít pozitivní vliv na rozvoj tvořivosti dětí mateřských škol.
2. Analyzovat využívání tvořivé dramatiky ve vybraných MŠ (případové studie).
3. Zjistit úroveň tvořivosti u předškolních dětí (testování).
4. Komparovat úroveň kreativity u dětí vlivem tvořivé dramatiky prostřednictvím případových studií v případových studiích - vybraných mateřských školách.

## Výzkumný soubor:

Výzkumný soubor tvořily děti vybraných tříd mateřských škol, kde se intenzivně uplatňuje tvořivá dramatika v předškolním vzdělávání. Počet respondentů byl 50 dětí.

## Vybrané výsledky výzkumného šetření:

Uskutečněný výzkum přinesl prezentaci výsledků z případových studií. Z faktorů tvořivosti, kterými jsou flexibilita, fluence, originalita a elaborace, mají děti výrazně vyšší výsledky v originalitě, což je vynikající zjištění. A dále se u dětí projevily vyšší výsledky v elaboraci, což je schopnost vypracovat detaily nebo přesně formulovat myšlenky.

V ukázce přinášíme výsledky ze všech pěti případových studií, které jsou uvedené v jednotlivých doménách - flexibilita, fluence, originalita a elaborace a komparace uváděných výsledků ukazuje významný výsledek výrazného bodového hodnocení a nejvyššího v originalitě a nejnižšího u fluence a flexibility. Výsledky jsou statisticky významné!

**Tabulka 01.** Statistické výsledky z testů Torranceho u dětí všech případových studií A, B, C, D, E

*Tabulka 1 Komparace případových studií – PS A, B, C, D, E*

M-W test	PS A (sig) noz=17	PS B (sig) nlo=11	PS C (sig) mos=13	PS D (sig) Uba=15	PS E (sig) nhu=10
NO_child	8026,5 (0,000)	4801,0 (0,009)	3794,5 (0,000)	2936,5 (0,075)	4658,0 (0,003)
NE_child	8482,0 (0,000)	4757,5 (0,012)	3326,5 (0,009)	3139,0 (0,026)	4973,5 (0,000)
NF_child	<b>4259,5 (0,267)</b>	<b>3351,5 (0,929)</b>	<b>1991,0 (0,789)</b>	<b>2033,5 (0,861)</b>	<b>2269,5 (0,180)</b>
NFx_child	7106,5 (0,004)	4878,5 (0,006)	2991,0 (0,056)	<b>1365,0 (0,105)</b>	<b>3391,0 (0,476)</b>
NHS_child	8387,0 (0,000)	4863,0 (0,006)	3491,5 (0,003)	2886,0 (0,093)	4657,0 (0,003)

V tabulce č. 1 jsou patrné u každé případové studie - PS (A, B, C, D, E) výsledné hodnoty z domén – NO\_NE\_NF\_NFx\_NHS. Komparace je statisticky signifikantní a přinesla nesmírně významné výsledky v tom, že se ukázalo, že v originalitě (NO-child) jsou výsledky dětí ve čtyřech případových studiích výborné a hlavně v PS A. Neuspokojivé jsou v PS D. V doméně elaboraci (NE\_child) jsou výsledky průměrné a ta je ve všech případových studiích rozvinutá velmi dobře. Z tabulky je vidět, že nejvíce problematická je doména fluence (NF\_child) ve všech případových studiích, kde se neprokázala statistická významnost. Získali jsme informaci, že fluence není dostatečně u dětí rozvíjena. Další výsledky ukázaly, že také flexibilita (NFx\_child) je málo rozvíjena u dětí v PS D a E. Celkové skóre výsledků v doménách u dětí se neprokázalo v PS - D. Naopak nejlepší výsledky u dětí ve všech doménách jsou statisticky významné v PS - A.

Specifický výzkum prokázal rozdíly v případových studiích v úrovni rozvoje tvořivosti u předškolních dětí, kde se intenzivně uplatňuje tvořivá dramatika v edukaci. Výrazné výsledky a statistické významné se ukázaly hlavně v originalitě, poté v elaboraci, na rozdíl od fluence a flexibility.

## Zapojení studentky:

Studentka se podílela na distribuci a zadávání testů tvořivého myšlení a náročném vyhodnocování, na měření tvořivosti. Na základě sběru dat prováděla shromažďování záznamů z pozorování, záznamů z využívání tvořivé dramatiky u případových studií a přepisování rozhovorů do písemné podoby. Dále se podílela na výpočtech výsledných údajů, které přepisovala do uváděných grafů u jednotlivých případových studií.

## Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Monografie má název „Dramatika a hra jako potenciál kreativity v předškolním vzdělávání“ a vyšla v nakladatelství Gaudeamus.

Kompletní prezentace výsledků výzkumu z roku 2019 je uvedena v monografii, do které jsou zakomponované také výsledky z předcházejících SV z roků 2018 a 2017.

#### **Přehled realizovaných výdajů:**

a) **Osobní náklady = 0**

b) **Stipendia = 10 000,- Kč**

Zuzana Nozarová, ID: P18K0400 (stipendium 5 000,- Kč + 5 000,- Kč)

Stipendium pro studentku bylo uděleno za vykonanou práci v rámci projektu – zabývala se sběrem dat a zadáváním testů - Torranceho testy kreativity. Asistovala u vyhodnocování výsledků.

Studentka s velkým zájmem řešila problematiku případových studií, podílela se na zkoumání prostřednictvím výzkumných metod společně s asistencí na vyhodnocování testů dětí.

Zároveň se podílela na závěrečném vyhodnocení SV.

e) **Náklady nebo výdaje na služby: 60 400,- Kč**

Překlad summary do anglického jazyka: 500,- Kč

Odborná činnost: Deskriptivní statistické údaje, statistické výpočty v komparaci případových studií, celkové statistické zpracování dat: 5.000,- Kč.

Náklady na recenzní posudky na monografii: 2.400,- Kč

Grafické zpracování a tisk monografie: 52 500,- Kč

**Celkem ----- 70 400, - Kč**

#### **Souhrn všech realizovaných výstupů projektu v letech 2019-2020**

**Příspěvek v roce 2019: The impact of Creative Dramatics on Children Creativity Development in Nursery Schools** (autoři: Vladimíra Hornáčková (a)\*, Zuzana Nozarová (b), Lucie Fronková (c), Eliška Kelblová (d), Nela Bílková (e)).

Dostupné:

[https://www.europeanproceedings.com/files/data/article/167/6658/article\\_167\\_6658\\_pdf\\_100.pdf](https://www.europeanproceedings.com/files/data/article/167/6658/article_167_6658_pdf_100.pdf)

**Monografie v roce 2020 s názvem: „Dramatika a hra jako potenciál kreativity v předškolním vzdělávání“** a vyšla v nakladatelství Gaudeamus. (Kompletní prezentace výsledků výzkumu z roku 2019 je uvedena v monografii, do které jsou zakomponované také výsledky z předcházejících SV z roku 2018 a 2017).

#### **Povinné přílohy:**

a) Příloha A - žádost o změnu čerpání rozpočtu projektu

d) Příloha B - vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekon. inf. systému Magion

c) Příloha C - kopie publikačního výstupu na konferenci v roce 2019 v Barceloně (ICEEPSY 2019: 10th International Conference on Education & Educational Psychology).

Datum: 23. 12. 2020

Podpis odpovědného řešitele

Vladimíra Hornáčková

